

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการสำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ครัวเรือน) ขึ้นเป็นครั้งแรก พ.ศ. 2544 และตั้งแต่ พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาได้ทำการสำรวจเป็นประจำทุกปี โดยได้ผนวกแบบสอบถามกับโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร แต่เนื่องจากมีความต้องการในการใช้ข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น การสำรวจตั้งแต่ พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา จึงได้แยกแบบสอบถามออกจากโครงการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร เพื่อเพิ่มรายละเอียดในข้อถามให้มากขึ้นตามความต้องการของผู้ใช้ข้อมูล สำหรับการสำรวจครั้งนี้ ได้ดำเนินการสำรวจในไตรมาส 3 (ก.ค.- ก.ย.) พ.ศ. 2550

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อทราบจำนวนประชากรที่ใช้คอมพิวเตอร์ ใช้อินเทอร์เน็ต และการมีโทรศัพท์มือถือ

2.2 เพื่อทราบจำนวนครัวเรือนที่มีอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในแต่ละประเภทคือ เครื่องโทรศัพท์พื้นฐาน เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องโทรสาร และการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตในครัวเรือน

2.3 เพื่อทราบรายละเอียดของการใช้คอมพิวเตอร์ และการใช้อินเทอร์เน็ตของประชากร เช่น แหล่งที่ใช้อายุที่เริ่มใช้ กิจกรรมในการใช้ เวลาในการใช้ เป็นต้น

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสำรวจ

3.1 ทำให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการใช้เทคโนโลยีทางด้านคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และโทรศัพท์มือถือ ของประชากร

3.2 ทำให้ทราบจำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีในครัวเรือน ตลอดจนรายละเอียดในการใช้อุปกรณ์ต่างๆ

3.3 สามารถนำไปเป็นดัชนีชี้วัดถึงความก้าวหน้า ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศ

3.4 ข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทั้งในส่วนของการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการกระจายความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

4. ขอบข่ายและกลุ่มรวม

โครงการสำรวจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ครัวเรือน) กลุ่มรวมคือ ครัวเรือนส่วนบุคคลและครัวเรือนพิเศษที่ตกเป็นตัวอย่างทั้งสิ้น 79,560 ครัวเรือน สำหรับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป โดยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

5. คาบเวลาแห่งการสำรวจ

คาบเวลาการปฏิบัติงานระหว่างวันที่ 1-15 ของเดือน กรกฎาคม สิงหาคม กันยายน พ.ศ. 2550

6. คำจำกัดความ

6.1 คอมพิวเตอร์ (Computer) หมายถึง “เครื่องอิเล็กทรอนิกส์แบบอัตโนมัติ ทำหน้าที่เหมือนสมองกลใช้สำหรับแก้ปัญหาต่างๆ ที่ง่ายและซับซ้อนโดยวิธีทางคณิตศาสตร์” คอมพิวเตอร์จึงเป็นเครื่องจักรอิเล็กทรอนิกส์ที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ทำงานแทนมนุษย์ ในด้านการคิดคำนวณและสามารถจำข้อมูล ทั้งตัวเลขและตัวอักษรได้เพื่อเรียกใช้งานในครั้งต่อไป นอกจากนี้ยังสามารถจัดการกับสัญลักษณ์ได้ด้วยความเร็วสูง โดยปฏิบัติตามขั้นตอนของโปรแกรม คอมพิวเตอร์ยังมีความสามารถในด้านต่างๆ อีกมาก เช่นการเปรียบเทียบทางตรรกศาสตร์ การรับส่งข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลในตัวเครื่องและสามารถประมวลผลจากข้อมูลต่างๆ ได้

รูปแบบของคอมพิวเตอร์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันมีหลายรุ่นและหลายบริษัทเป็นผู้ผลิต จึงอาจมีรูปร่างหรือลักษณะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ส่วนใหญ่ที่นิยมใช้จะมี 2 แบบ คือ

คอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ

คอมพิวเตอร์แบบกระเป๋าหิ้ว

6.2 อินเทอร์เน็ต (Internet) หมายถึง เครือข่ายคอมพิวเตอร์ขนาดยักษ์ที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก โดยมีมาตรฐานการรับส่งข้อมูลระหว่างกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งคอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องสามารถรับส่งข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ได้หลายรูปแบบ เช่น ตัวอักษรภาพกราฟิก และเสียงได้ รวมทั้งสามารถค้นหาข้อมูลจากที่ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วในยุคสังคมข่าวสารข้อมูลดังทุกวันนี้การสื่อสารรูปแบบต่างๆ ถูกพัฒนาขึ้นให้คนเราสื่อสารถึงกันง่ายและสะดวกที่สุด การสื่อสารถึงกันด้วยคำพูดผ่านทางโทรศัพท์ย่อมไม่เพียงพออีกต่อไป เราต้องการมากกว่านั้น เช่น ภาพ เสียง และข้อความ ตัวอักษรรวมทั้งข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งอินเทอร์เน็ตสามารถเข้ามาตอบสนองได้ในจุดนี้เมื่อเราเชื่อมต่อเครือข่ายของอินเทอร์เน็ต

6.3 การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ หมายถึง การเคยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์แบบตั้งโต๊ะ (PC) และแบบกระเป๋าหิ้ว (NOTEBOOK)

6.4 จำนวนเครื่องโทรศัพท์มือถือ หมายถึง จำนวนโทรศัพท์มือถือที่สมาชิกในครัวเรือนมีไว้ครอบครอง และสามารถใช้งานได้ในวันที่สัมภาษณ์ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นของสมาชิกในครัวเรือน อาจเป็นของที่ขอยืมมา ผู้อื่นซื้อให้ใช้ ของที่ทำงานนำมาใช้ และเป็นโทรศัพท์มือถือรุ่นใดหรือระบบ

ใดก็ได้ **ไม่รวม** เครื่องโทรศัพท์ฟิซึทรี เครื่องโทรศัพท์มือถือที่เสียใช้งานไม่ได้ เครื่องที่อยู่ระหว่างซ่อม เครื่องเปล่าที่ไม่มีซิมการ์ด หรือเครื่องที่ถูกกระบังการใช้โดยไม่สามารถใช้โทรศัพท์ต่อได้

6.5 การเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หมายถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตกับคอมพิวเตอร์ (แบบตั้งโต๊ะและแบบกระเป๋าหิ้ว) ที่มีไว้ครอบครองในครัวเรือนนั้นๆ โดยไม่คำนึงว่า สิทธิการใช้งานอินเทอร์เน็ตได้มาโดยวิธีใด เช่น เสียเงินสมัครเป็นสมาชิกกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือได้รับสิทธิต่อเข้าใช้อินเทอร์เน็ตผ่านระบบของสถาบันการศึกษา หรือที่ทำงาน เป็นต้น

6.6 จำนวนเครื่องโทรศัพท์พื้นฐาน หมายถึงจำนวนโทรศัพท์พื้นฐาน ที่มีในครัวเรือนและสามารถใช้งานได้ในวันที่สัมภาษณ์ โดยการนับจำนวนให้นับแต่ละเบอร์เป็น 1 เครื่อง และ**ไม่นับรวม** เครื่องฟองและเครื่องโทรศัพท์ที่อยู่ระหว่างระงับการใช้งาน

6.7 จำนวนเครื่องโทรสารในครัวเรือน หมายถึงจำนวนเครื่องโทรสารที่มีไว้ในครอบครองในครัวเรือนนั้นๆ และสามารถใช้งานได้ในวันที่สัมภาษณ์ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นของสมาชิกในครัวเรือน อาจเป็นของที่ขอยืมมา ผู้อื่นซื้อให้ใช้ ของที่ทำงานนำมาใช้ ฯลฯ **ไม่นับรวม** เครื่องโทรสารที่เสียใช้งานไม่ได้ และเครื่องที่อยู่ระหว่างซ่อม

6.8 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ในครัวเรือน หมายถึง จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ที่มีไว้ในครอบครองในครัวเรือนนั้นๆ และสามารถใช้งานได้ในวันที่สัมภาษณ์ ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องเป็นของสมาชิกในครัวเรือน อาจเป็นของที่ขอยืมมา ผู้อื่นซื้อให้ใช้ ของที่ทำงานนำมาใช้ เฉพาะคอมพิวเตอร์

แบบตั้งโต๊ะหรือแบบกระเป๋าหิ้ว **ไม่นับรวม** เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เสียใช้งานไม่ได้ เครื่องที่อยู่ระหว่างซ่อม เครื่องคอมพิวเตอร์พกพาขนาดเล็ก (ขนาดเท่าเครื่องคิดเลข) และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในธุรกิจ เช่น เครื่องที่ให้บริการในร้านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

6.9 อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (broadband) มีความสามารถในการรับส่งข้อมูล เสียง และภาพด้วยความเร็วสูงเริ่มต้นที่ความเร็วสูงกว่า 128 kbps ซึ่งมีบริการหลักๆ ดังนี้

- 1) บริการอินเทอร์เน็ตผ่าน ISDN (Integrated Service Digital Network)
- 2) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านเคเบิลโมเด็ม(Cable Modem)
- 3) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านระบบโทรศัพท์ ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Loop)
- 4) บริการอินเทอร์เน็ตผ่านดาวเทียม(Satellite Internet)

6.10 อินเทอร์เน็ตความเร็วต่ำ (Narrowband) คือ การใช้โมเด็มเชื่อมต่อผ่านสายโทรศัพท์ธรรมดา (dial – up connection) ซึ่งเวลาที่ใช้งานอยู่จะไม่สามารถใช้สายโทรศัพท์ได้

6.11 ผู้มีงานทำ หมายถึง ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไปและในระหว่าง 12 เดือน ก่อนสัมภาษณ์ มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- 1) ได้ทำงานตั้งแต่ 1 ชั่วโมงขึ้นไป โดยได้รับค่าจ้างเงินเดือน ผลกำไร เงินปันผลค่าตอบแทน ที่มีลักษณะอย่างอื่นสำหรับผลงานที่ทำ เป็นเงินสดหรือสิ่งของ
- 2) ไม่ได้ทำงาน หรือทำงานน้อยกว่า 1 ชั่วโมง แต่เป็นผู้ที่ปกติมีงานประจำ ซึ่งเป็นผู้ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (ซึ่งจะถือว่าเป็นผู้ปกติมีงานประจำ)

2.1) ยังได้รับค่าตอบแทนค่าจ้างหรือผลประโยชน์อื่นๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจ ในระหว่างที่ไม่ได้ทำงาน

2.2) ไม่ได้รับค่าตอบแทน ค่าจ้าง หรือผลประโยชน์อื่น ๆ หรือผลกำไรจากงานหรือธุรกิจ ในระหว่างที่ไม่ได้ทำงาน แต่ยังมีงานหรือธุรกิจที่จะกลับไปทำ

3) ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไร่นาเกษตรของหัวหน้าครัวเรือน หรือของสมาชิกในครัวเรือน

6.12 ระหว่าง 12 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ หมายถึง ระยะเวลานับย้อนหลังจากวันสัมภาษณ์ไป 12 เดือน

6.13 อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำอยู่ บุคคลส่วนมากมีอาชีพเดียวแต่ถ้ามีมากกว่า 1 อาชีพ ให้นับอาชีพที่มีชั่วโมงทำงานมากที่สุด ถ้าชั่วโมงทำงานในแต่ละอาชีพเท่ากัน ให้นับอาชีพที่มีรายได้มากกว่า ถ้าชั่วโมงทำงานและรายได้ที่ได้รับแต่ละอาชีพเท่ากัน ให้นับอาชีพที่ผู้ตอบสัมภาษณ์พอใจมากที่สุด ถ้าผู้ตอบสัมภาษณ์ตอบไม่ได้ ให้นับอาชีพที่ได้ทำมานานที่สุด สำหรับการจัดจำแนกประเภทอาชีพ ใช้ตาม International Standard Classification of Occupation, 1988 (ISCO – 88) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO)

6.14 อุตสาหกรรม หมายถึง ประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินการโดยสถานประกอบการที่ บุคคลนั้นกำลังทำงานอยู่ หรือประเภทของธุรกิจ ซึ่งบุคคลนั้นได้ดำเนินการอยู่ในรอบ 12 เดือนแห่งการสำรวจถ้าบุคคลหนึ่งมีอาชีพมากกว่าหนึ่งอย่าง ให้นับที่อุตสาหกรรมตามอาชีพที่บันทึกไว้ สำหรับการจัดจำแนกประเภทอุตสาหกรรม ใช้ตาม International Standard

Industrial Classification, (ISIC) ฉบับ Revision 3, 1989 ขององค์การสหประชาชาติ (UN)

7. การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอผลการสำรวจประกอบด้วย

1. รายงานสรุปผลเบื้องต้น โดยนำเสนอในภาพรวมระดับประเทศ ภาค และเขตการปกครอง

2. รายงานฉบับสมบูรณ์เป็นการนำเสนอผลของข้อมูลต่างๆ ที่เก็บรวบรวมได้ของครัวเรือน โดยละเอียดในระดับประเทศ ภาค จังหวัด และเขตการปกครอง

3. CD-ROM รายงานผลฉบับสมบูรณ์

4. การเผยแพร่สรุปผลที่สำคัญทาง Web-site ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือ www.nso.go.th